

[Pelle Voigt]

om man skal gå over i en helt anden form for tjeneste end det, der er ideen med værnepligten, nemlig i en mission, som kan indebære, at man medvirker til at løse egentlige kampopgaver.

At man også greb problemet an på den måde i sin tid med »Olfert Fischer«, gør efter vores opfattelse ikke sagen bedre. Det var også principielt forkert.

Jeg må så i øvrigt sige, at jeg synes, at det blev konstateret, da vi diskuterede spørgsmålet om frivillighed sidst i en situation, hvor vi måtte konstatere, at vi nu befandt os på et for Danmark meget usædvanligt område, at hele frivillighedsbegrebet er et tveægget sværd. Mange kan få den opfattelse, at man igennem det at lade disse unge værnepligtige melde sig frivilligt kommer i en situation, hvor Folketinget og Forsvarsministeriet fralægger sig ansvaret for disse mennesker. Det synes vi ikke er særlig pynteligt.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg har en enkelt bemærkning til hr. Pelle Voigts betragtninger over anvendelse af værnepligtige eller ikke anvendelse af værnepligtige.

Hr. Pelle Voigt siger, at han altid har fundet det urimeligt, og han mener, at det ikke er i overensstemmelse med det, der burde være praksis for anvendelse af værnepligtige, at de bl.a. på søværnets skibe sættes til madlavning, opvask osv.

Jeg vil da gerne gøre opmærksom på, at på et sådant skib med ca. 100 mand er der altså et antal funktioner, der skal løses, for at skibet kan fungere, også under de værst tænkelige forhold, og det er under kamp. Det er akkurat lige så vigtigt, at folk får noget at spise, som at de kan skyde med kanonerne, at maskinen kan rulle rundt, og at der er nogen, der styrer skibet.

Alle om bord på dette skib er uundværlige, og hvis det var sådan, at skibet skulle indsættes til kamp et eller andet sted i de danske farvande i morgen, ville de knap 20 værnepligtige om bord altså også indgå som et led i skibets besætning; og den enhed ville jo være mere effektiv, fordi de professionelle og de værnepligtige nu har arbejdet og sejlet sammen i et vist antal måneder.

Man kan altså ikke bare sige, at der er nogle enkelte værnepligtige, som udfylder nogle funktioner, der faktisk overhovedet ikke er brug for. Der er brug for dem, lige så vel som for de professionelle, hvis skibet skal virke som en kampenhed og besætningen skal kunne løse de opgaver, som Folketinget nu pålægger den. Hvis man tog de værnepligtige væk, var der altså nogle andre, der skulle erstatte dem.

(Kort bemærkning).

Pelle Voigt (SF):

Jeg synes, at jeg bliver nødt til at svare hr. Helge Adam Møller, selv om spørgsmålet om gavntjeneste i søværnet ikke er debattens hovedtema, for nu at sige det mildt.

Men situationen er jo – og det er jeg sikker på at hr. Helge Adam Møller er bekendt med efter de årelange studier, der er foretaget, hvor bl.a. forskellige grupper har studeret anvendelsen af de værnepligtige og lavet digre rapporter – at man en række steder indkalder folk, som ikke laver andet end gavntjeneste. Det har intet med en militær uddannelse at gøre, og efter ophøret af værnepligten bliver de derfor hjemsendt med en såkaldt hvid seddel, der betyder, at de ikke er en del af mobiliseringsstyrken. Det er ganske klart helt uanstændigt, uanset behovet for mandskab til køkken- og sanitetstjeneste osv. Den slags funktioner burde besættes med andet personel i stedet, for den eneste undskyldning, vi har for at indkalde værnepligtige, er, at vi ønsker at give dem en uddannelse, så de kan indgå i mobiliseringsstyrken. Gør vi ikke det, har vi misbrugt bestemmelserne i grundloven og spildt disse menneskers tid på en efter min opfattelse særdeles forkastelig måde.

Formanden:

Det drejer sig altså om at sende et skib til de bosnisk-hercegovinske farvande.

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Jeg skal blot sige et par ord om frivillighed. Det er klart, at når vi sender styrker af sted til at løse bestemte opgaver, er hovedreglen, at der ikke er tale om frivillighed. Vi har i særlige tilfælde gjort en undtagelse dels med hensyn til de styrker, der sendes til Bosnien-Hercegovina, og dels i dette tilfælde; og netop fordi der